

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра правоохоронної діяльності та загальноправових
дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА
Сучасні проблеми державознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
О.Г.Козинець

«01» вересня 2025 р.

Розробник (-и): Олійник В. С., доцент кафедри, к.ю.н., доцент

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін

Протокол від «01» вересня 2025 р. №8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Чічкань М.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова (ВК 45)
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	2 рік навчання, 4 семестр ОП «Право»
Викладач	Владислав Станіславович Олійник
Профайл викладача (-ів)	https://tidp.stu.cn.ua/olijnyk-vladyslav-stanislavovych/
Контакти викладача	ovs17@stu.cn.ua

2. Анотація курсу.

Курс «Сучасні проблеми державознавства» ґрунтується на положеннях, що розглядаються при вивченні теорії держави та права. У зв'язку із розвитком суспільства відбувається переосмислення та переоцінка ряду фундаментальних, базових уявлень про державу та право, політичну та правову системи суспільства, місце і роль держави у життєдіяльності суспільства тощо. Застарілі погляди на державно-правові явища замінюються новими концепціями, теоріями, підходами, ученнями, уявленнями, ідеями. Фундаментальною метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти світоглядних позицій про особливості пострадянського розвитку держави та права, суспільства в Україні, напрями модернізації політичної системи суспільства в епоху глобалізації, фундаментальні правові цінності сучасного українського суспільства, тощо.

При вивченні курсу «Сучасні проблеми державознавства» створюються умови, що дозволяють оптимально поєднати новітні дослідження державно-правових явищ сьогодення із традиційними, «класичними» розробками загальної теорії держави та права. За допомогою цього курсу відбувається коригування знань здобувачів вищої освіти, що були отримані в процесі вивчення теорії держави та права відповідно до тих змін, що реально відбуваються у житті суспільства, держави та права, економіки, політичної та правової систем суспільства саме в наші дні.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

1) Держава. Влада. (теми в межах модуля: Сучасні підходи до розуміння держави; Влада в демократичній державі).

2) Політична система суспільства. Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Суверенітет держави, суверенітет народу і суверенітет нації. (теми в межах модуля: Характеристика елементів політичної системи суспільства; Місце та роль держави в політичній системі суспільства; Суверенітет держави і його співвідношення із суверенітетом народу і суверенітетом нації).

3) Функції держави. Провоохоронна діяльність, як одна з основних функцій держави. (теми в межах модуля: Функції сучасної держави; Правоохоронна діяльність: сучасний підхід).

4) Типологія держав. Поняття та сутність форми держави. (теми в межах модуля: Типологія держави: поняття та основні підходи; Сучасні тенденції еволюції форми держави;

5) Механізм держави. Поділ державної влади. (теми в межах модуля: Механізм держави: ретроспективний огляд та сучасні тенденції визначення; Сучасні підходи до розуміння принципу поділу державної влади).

6) Державні технології. Соціальна держава. Демократія. Право. (теми в межах модуля: Бюрократія та антибюрократія як державні технології; Соціальна правова держава; Сучасна демократія: проблеми та перспективи розвитку; Право як основний регулятор суспільних відносин).

3. Мета та цілі курсу. Метою курсу є розширення знань здобувачів вищої освіти, що були отримані ними при вивченні курсу «Теорія держави та права» стосовно проблемних та складних тем теорії держави та права; отримання навичок щодо оцінювання сучасного стану різних державно-правових явищ в Україні; уміння прогнозувати зміни стану державно-правових явищ в залежності від подій, що відбуваються у суспільстві; пропонування шляхів вдосконалення різних державно-правових явищ із огляду на розвиток людської цивілізації. При викладенні тем курсу враховуються новітні теоретичні розробки, поняття, концепції, учення та підходи до розгляду складних питань державознавства. Враховуються зміни, що відбулися у суспільстві.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення курсу:

- вивчення основних понять сучасних проблем державотворення, зокрема: держава, функції держави, правоохоронна діяльність, механізм держави, форма держави та ін.;

- дослідження змісту та особливостей: сучасних підходів до розуміння держави; місця і ролі держави в політичній системі суспільства; правоохоронної діяльності, як однієї з основних функцій держави; поняття та сутності форми держави; механізму держави та ін.;

- вивчення сучасних тенденцій еволюції форми держави; основних функцій сучасної держави; особливостей здійснення влади в демократичній державі; сучасних підходів до розуміння права; сучасних тенденцій визначення механізму держави.

Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має набути або розширити наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

4. Результати навчання. Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньою програмою:

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Пререквізити -

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
Практичні (семінарські) заняття	30
Самостійна робота	120
Індивідуальне завдання	контрольна робота
Всього кредитів	6

Формами проведення занять є лекційні та практичні (семінарські) заняття, самостійна робота, виконання контрольної роботи. Проведення занять відбувається на парах згідно розкладу та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Модуль 1. Держава. Влада.

Тема 1. Сучасні підходи до розуміння держави.

Підходи до розуміння держави в Стародавні часи. Підходи до розуміння держави в епоху Середньовіччя. Концепція правової держави. Анархістська концепція держави. Етатична концепція держави. Марксистська (історико-матеріалістична або класова) теорія держави. Концепція фашистської державності. Концепція держави «загального добробуту». Теорія плюралістичної демократії. Теорії еліт. Технократична теорія. Теорія кругообігу (циркуляції) еліт. Концепція неоелітаризму. Концепція національної держави. Підходи до розуміння держави у сучасній вітчизняній юридичній науці

Тема 2. Влада в демократичній державі

Поняття та сутність влади. Соціальна влада, соціальні функції влади в політичній системі. Нормативно-формалістична концепція влади. Органістична концепція. Суб'єктивно-психологічна концепція влади. Індивідуалістично-соціологічна концепція влади. Марксистська концепція влади. Реляціоністська теорія влади. Основні форми політичної влади. Співвідношення політичної влади та державної влади.

Модуль 2. Політична система суспільства. Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Суверенітет держави, суверенітет народу і суверенітет націй.

Тема 3. Характеристика елементів політичної системи суспільства

Суб'єкти (носії) політики. Політичні норми та принципи. Політичні відносини (стосунки). Політична культура, політична свідомість (політична ідеологія та психологія). Політична діяльність.

Тема 4. Місце та роль держави в політичній системі суспільства

Характеристики основних властивостей держави. Аспекти взаємодії держави та громадських об'єднань, політичних партій. Зворотній зв'язок між державою і представниками політичної системи суспільства. Взаємний вплив держави на елементи політичної системи.

Тема 5. Суверенітет держави і його співвідношення із суверенітетом народу і суверенітетом націй.

Державний суверенітет. Ознаки державного суверенітету у внутрішніх відносинах (усередині країни). Ознаки державного суверенітету у зовнішніх відносинах (з міжнародним співтовариством). Внутрішній суверенітет. Зовнішній суверенітет. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. Суверенітет народу. Основні права народу, які закріплюють його суверенітет. Співвідношення суверенітету держави і суверенітету народу. Суверенітет нації. Основні права нації. Основні фактори оптимізації відношення народного суверенітету з державним та національним.

Модуль 3. Функції держави. Правоохоронна діяльність, як одна з основних функцій держави.

Тема 6. Функції сучасної держави

Поняття функцій держави. Ознаки функцій держави. Основні критерії класифікації функцій сучасної держави. Соціальна функція. Правові і організаційні (фактичні) форми функцій сучасної держави. Методи функцій держави.

Тема 7. Правоохоронна діяльність: сучасний підхід.

Правоохоронна діяльність, як одна з основних функцій держави. Основні ознаки правоохоронної діяльності. Принципи правоохоронної діяльності. Функції правоохоронної діяльності. Поняття правоохоронного органу. Ознаки правоохоронного органу.

Модуль 4. Типологія держав. Поняття та сутність форми держави.

Тема 8. Типологія держави: поняття та основні підходи.

Типологія держав: теоретичні основи і значення. Формацийний і цивілізаційний підходи до типології держави. Перехідні типи держав. Співвідношення формацийного та цивілізаційного підходів в типології держав.

Тема 9. Сучасні тенденції еволюції форми держави

Поняття та сутність форми держави. Інструментальний (практично-політичний) шлях дослідження поняття «форма держави». Науково-пізнавальний (гносеологічний) шлях дослідження поняття «форма держави».

Властивість форми держави виражати зовнішню сутність та зміст держави. Внутрішня форма держави. Фактори, які у комплексі формують форму держави. Теорії про форму держави. Форма державного правління.

Форма державно-територіального устрою. Форма державного (державно-правового) режиму. Варіант «наскрізної», узагальнюючої класифікації усіх державних форм. Монократична державна форма.

Модуль 5. Механізм держави. Поділ державної влади.

Тема 10. Механізм держави: ретроспективний огляд та сучасні тенденції визначення

Поняття механізму держави. Ознаки механізму держави. Ознаки державного апарату. Основні моделі побудови державного апарату. Державні організації. Основні напрямки удосконалення механізму сучасної демократичної держави.

Тема 11. Сучасні підходи до розуміння принципу поділу державної влади.

Поділ влади як принцип організації роботи державного апарату. Загальна характеристика трьох гілок влади: законодавчої, виконавчої, судової. Система «стримування і протидії» органів законодавчої, виконавчої і судової влади. Глава держави, як четверта гілка влади. Влада масових комунікацій, як гілка влади.

Модуль 6. Державні технології. Соціальна держава. Демократія. Право.

Тема 12. Бюрократія та антибюрократія як державні технології.

Поняття та сутність державних технологій. Поняття бюрократії. Функції бюрократії. Бюрократизм. Бюрократія, як державна технологія. Архаїчні державні технології, що мають антибюрократичний характер. Диктатура. Соціальна ієрархія. Адхократія. Електронне урядування. Креативна корпорація. Розумна організація.

Тема 13. Соціальна правова держава.

Історія розвитку теорії про соціальну правову державу. Поняття та сутність соціальної держави. Поняття та сутність правової держави. Проблема співвідношення соціальної та правової держави.

Тема 14. Сучасна демократія: проблеми та перспективи розвитку.

Поняття демократії та її ознаки. Розвиток ідей демократії в Стародавньому світі. Розвиток теорії демократії в часи Середньовіччя. Розвиток демократичних ідей в період Нового часу. Українська демократична думка. Теорія поколінь прав людини. Сучасні теорії демократії.

Тема 15. Право як основний регулятор суспільних відносин

Правовий вплив. Поняття правового регулювання. Предмет правового регулювання. Методи правового регулювання. Способи правового регулювання. Типи правового регулювання. Стадії правового регулювання. Механізм правового регулювання. Нормативне правове регулювання. Індивідуальне правове регулювання.

Тематика семінарських занять

- Тема 1. Сучасні підходи до розуміння держави.
- Тема 2. Влада в демократичній державі
- Тема 3. Характеристика елементів політичної системи суспільства
- Тема 4. Місце та роль держави в політичній системі суспільства
- Тема 5. Суверенітет держави і його співвідношення із суверенітетом народу і суверенітетом нації.
- Тема 6. Функції сучасної держави
- Тема 7. Правоохоронна діяльність: сучасний підхід.
- Тема 8. Типологія держави: поняття та основні підходи.
- Тема 9. Сучасні тенденції еволюції форми держави
- Тема 10. Механізм держави: ретроспективний огляд та сучасні тенденції визначення
- Тема 11. Сучасні підходи до розуміння принципу поділу державної влади.
- Тема 12. Бюрократія та антибюрократія як державні технології.
- Тема 13. Соціальна правова держава.
- Тема 14. Сучасна демократія: проблеми та перспективи розвитку.
- Тема 15. Право як основний регулятор суспільних відносин

Тематика самостійної роботи

Модуль 1. Держава. Влада.

Тема 1. Сучасні підходи до розуміння держави.

Концепція неоелітаризму. Концепція національної держави. Підходи до розуміння держави у сучасній вітчизняній юридичній науці

Тема 2. Влада в демократичній державі

Реляційоністська теорія влади. Основні форми політичної влади. Співвідношення політичної влади та державної влади.

Модуль 2. Політична система суспільства. Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Суверенітет держави, суверенітет народу і суверенітет нації.

Тема 3. Характеристика елементів політичної системи суспільства

Політична культура, політична свідомість (політична ідеологія та психологія). Політична діяльність.

Тема 4. Місце та роль держави в політичній системі суспільства

Взаємний вплив держави на елементи політичної системи.

Тема 5. Суверенітет держави і його співвідношення із суверенітетом народу і суверенітетом нації.

Основні фактори оптимізації відношення народного суверенітету з державним та національним.

Модуль 3. Функції держави. Правоохоронна діяльність, як одна з основних функцій держави.

Тема 6. Функції сучасної держави

Методи функцій держави.

Тема 7. Правоохоронна діяльність: сучасний підхід.

Поняття правоохоронного органу. Ознаки правоохоронного органу.

Модуль 4. Типологія держав. Поняття та сутність форми держави.

Тема 8. Типологія держави: поняття та основні підходи.

Співвідношення формаційного та цивілізаційного підходів в типології держав.

Тема 9. Сучасні тенденції еволюції форми держави

Форма державно-територіального устрою. Форма державного (державно-правового) режиму. Варіант «наскрізної», узагальнюючої класифікації усіх державних форм. Монократична державна форма.

Модуль 5. Механізм держави. Поділ державної влади.

Тема 10. Механізм держави: ретроспективний огляд та сучасні тенденції визначення

Основні напрямки удосконалення механізму сучасної демократичної держави.

Тема 11. Сучасні підходи до розуміння принципу поділу державної влади.

Влада масових комунікацій, як гілка влади.

Модуль 6. Державні технології. Соціальна держава. Демократія. Право.

Тема 12. Бюрократія та антибюрократія як державні технології.

Електронне урядування. Креативна корпорація. Розумна організація.

Тема 13. Соціальна правова держава.

Проблема співвідношення соціальної та правової держави.

Тема 14. Сучасна демократія: проблеми та перспективи розвитку.

Сучасні теорії демократії.

Тема 15. Право як основний регулятор суспільних відносин

Індивідуальне правове регулювання.

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf). Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Сучасні проблеми державознавства» включає <i>поточний та семестровий контроль знань</i>. У семестрі ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 40% підсумкової оцінки на
--	--

	екзамені. Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи. Семестровий контроль по закінченню семестру проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання екзамену існують білети. Білети складаються з двох питань (кожне питання оцінюється максимум у 20 балів). У 15-20 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 10-14 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 6-9 бали ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-5 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Вимоги до КР	Підсумкова контрольна робота проводиться за результатом вивчення всіх змістових модулів. Вона може включати у себе теоретичні питання, а також практичні та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, але які передбачені планом для самостійного вивчення. Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить 10. Критерії оцінювання виконаної контрольної роботи: 10-9 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач вищої освіти впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові

	зв'язки; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу. 8-6 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач вищої освіти допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; має навички користування нормативним матеріалом. 5-4 бали - здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки. 3-1 бали здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки. 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли здобувач вищої освіти не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно. Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності оспорити результати контрольної роботи.
Семінарські (практичні) заняття	Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: 4 бали - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 3 бали - ЗВО дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 2 бали - ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або

	відповідає дуже поверхово. 1 бал – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 0,5 балів – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків терміно-понять та їх місця в питанні, що вивчається. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання. Реферування наукової літератури полягає у самостійному опрацюванні ЗВО наукової літератури (як правило наукової статті), критичному огляді та короткому переказі її змісту, а також наведення найважливіших висновків. Оцінювання виконання реферування, індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - <i>2 бали</i> – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані; - <i>1,5 балів</i> – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані; - <i>1 бал</i> – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обґрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань; - <i>0,5-0 балів</i> – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні. Максимальна кількість балів – 2 бали. Такий вид роботи кожен студент може виконати не більше одного разу за кожен змістовий модуль.
Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (за семестр – 20 балів), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Сучасні проблеми державознавства». Академічна заборгованість

	повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.
--	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Держава. Влада.		0...6
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...4
2	Реферування, індивідуальна робота	0...2
Змістовий модуль 2. Політична система суспільства. Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Суверенітет держави, суверенітет народу і суверенітет нації.		0...6
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...4
2	Реферування, індивідуальна робота	0...2
Змістовий модуль 3. Функції держави. Провоохоронна діяльність, як одна з основних функцій держави.		0...6
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...4
2	Реферування, індивідуальна робота	0...2
Змістовий модуль 4. Типологія держав. Поняття та сутність форми держави.		0...6
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...4
2	Реферування, індивідуальна робота	0...2
Змістовий модуль 5. Механізм держави. Поділ державної влади.		0...6
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...4
2	Реферування, індивідуальна робота	0...2
Змістовий модуль 6. Державні технології. Соціальна держава. Демократія. Право.		0...6
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...4
2	Реферування, індивідуальна робота	0...2
Підсумкова контрольна робота		0...10
Окремі види індивідуальної та самостійної роботи:		0...14
Підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських		

конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.	
Усього поточний і проміжний модульний контроль	0...60
Семестровий контроль (екзамен)	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політики курсу. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – E, 60 балів»), (за семестр – 20 балів), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за погодженням із деканатом та викладачем, що читає курс.

Загальні засади освітнього процесу в НУ «Чернігівська політехніка» закріплені Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка, затв. Вченою радою від 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf> та Положенням про дистанційне навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-dystancijne-navchannya.pdf>

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 14 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, тощо.

Політика академічної доброчесності

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на Кодексі академічної доброчесності Національного університету “Чернігівська політехніка” <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти можуть мати наслідки: - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрахування з Університету; - позбавлення академічної стипендії.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Державознавство: підручник / Володимир Сухонос, Віктор Сухонос, Анатолій Куліш, Руслан Білокінь; за ред. Володимира Сухоноса. Суми: Університетська книга, 2021. 493 с.
3. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести : підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 584 с.
4. Основи демократії (для студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання): Навчальний посібник. Умань ВВІЦ «Візаві» (Видавець «Сочінський М.М.»), 2021. 158 с.
5. Канищев Г. Ю. Механізм держави у контексті прав людини в умовах інформаційного суспільства. *International Science Journal of Jurisprudence & Philosophy*. Vol. 3, No. 1, 2024, pp. 9-19. DOI: 10.46299/j.isjpp.20240301.02.

Інтернет-джерела.

1. Посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle.
URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6863>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Міністерство юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
4. Комунікаційна команда Офісу Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/>